

Stadsbyggnadsförvaltningen
Undersökning

Datum
2024-06-07

Diarienummer
PBN 2023-003392

Handläggare
Kajsa Reslegård

Undersökning om betydande miljöpåverkan för Tillfällig återvinningscentral i Gottsunda, del av Ultuna 2:25

Bakgrund

När en ny detaljplan tas fram, eller en befintlig detaljplan ändras, ska kommunen ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. För att ta reda på det, ska i princip alla¹ förslag till detaljplaner, eller ändringar i befintliga detaljplaner, genomgå en så kallad undersökning, enligt plan- och bygglagens 5 kapitel 11 a § och 6 kapitel 1 § miljöbalken.

I det fall detaljplanen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. Miljöbedömningen utgör själva processen, som löper parallellt med planarbetet, med syfte att ge inspel kring möjliga anpassningar av planen, införande av planbestämmelser eller andra åtgärder som behövs för att minimera miljöpåverkan.

Syfte

Enligt 6 kapitel 1 § miljöbalken (MB) är det övergripande syftet med en miljöbedömning att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Detta dokument syftar till att, i inledning av planprocessen, bedöma och dokumentera planens potentiella miljöpåverkan. Om undersökningen kommer fram till att planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan innebär det att planen ska miljöbedömas och en MKB ska upprättas. Undersökningen utgör också underlag för avgränsning av miljöaspekter i MKB:n, i det fall beslut om betydande miljöpåverkan tas.

Undersökningen används också för att avgränsa vilka typer av miljöpåverkan som behöver beskrivas och hanteras vidare, även om planens genomförande inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

---

¹ Undantaget gäller om detaljplanen endast är till för att tillgodose totalförsvarets eller räddningstjänstens behov.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

I miljöbedömningsförordningen § 5 anges vilka omständigheter som kommunen ska utgå från vid undersökningen av om en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan på miljön, hälsan, hushållning med mark, vatten och andra resurser. Var gränsen för betydande miljöpåverkan går är inte närmare preciserat. Kommunen måste göra en bedömning i varje enskilt fall.

Nedan ges några exempel på förutsättningar som kan bidra till betydande miljöpåverkan:

- Risk för negativ påverkan på riksintressen (Natura 2000/Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv med mera)
- Risk för negativ påverkan på skyddade arter
- Risk för stor negativ påverkan på grundvatten
- Förorenad mark i kombination med risk för översvämning

Viktigt att poängtera är dock att det är den totala sammanvägningen av miljöpåverkan som ligger till grund för beslut om betydande miljöpåverkan. Även om ingen stor påverkan inom någon av ovanstående punkter skulle identifieras, kan en liten påverkan inom många aspekter ge en sammantaget stor påverkan, och därför resultera i betydande miljöpåverkan och behov av MKB.

Om förslaget till detaljplan innebär att planområdet får tas i anspråk för att anlägga större och särskilt komplexa projekt, kallas de för MKB-projekt, se plan- och bygglagen 4 kapitlet 34 §. Ett MKB-projekt är ett projekt som enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska miljöbedömas i en detaljplaneprocess där aspekterna i miljöbedömningsförordningen § 10-13 belyses. Exempel på MKB-projekt är till exempel ett industriområde, ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller spårväg. För fler exempel, se Boverkets webbsida.

Undersökningens tre delar

Enligt 6 kapitlet 6 § miljöbalken innebär undersökningen att kommunen identifierar omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan i början av planprocessen. Denna del av undersökningen görs i detta dokument.

Därefter, i undersökningens andra del, samråder kommunen i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Enligt 6 kapitlet 7 § miljöbalken ska kommunen, när undersökningen är genomförd, i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Beslutet, som utgör undersökningens tredje del, ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan i miljöbalkens mening.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Enligt 6 kapitlet 8 § miljöbalken får beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan inte överklagas. Däremot kan kommunen i ett senare skede göra en annan bedömning.

Planuppdraget

I Gottsunda finns en återvinningcentral som har ett tillfälligt bygglov som löper 1 februari 2025. Det pågår arbete med att hitta en ny placering för en permanent återvinningscentral i södra Uppsala. Då en ny lokalisering inte är beslutad har ännu har bedömningen gjorts att återvinningscentralen i Gottsunda inte kan avvecklas. Detaljplanen syftar till att möjliggöra att återvinningscentralen kan vara kvar på platsen under en begränsad tid.

Detaljplan tas fram för att möjliggöra att den befintliga återvinningscentralen i Gottsunda ska kunna vara kvar under en begränsad tid.

Figur 1 Planområdets läge i Uppsala markeras med röd prick

Figur 2 Planområdets läge i Gottsunda

Planförslaget innebär ingen ändring av markanvändningen. Planområdet planläggs primärt som PARK med den tillfälliga användningen återvinningscentral. Användningarna speglar den befintliga markanvändningen.

Planförslaget innebär en ökad exploateringsgrad: Nej

Är föreslagen markanvändning förenlig med gällande översiktsplan:² Ja

Planförslaget ingår i planprogram, fördjupad översiktsplan eller liknande, där miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning redan genomförts: Planområdet ingår i planprogram för Gottsunda/Valsätra, där marken pekats ut för ny bebyggelse.

² Detta är kopplat till Miljöbalkens kapitel 3: "Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden, 1 § Mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företrädare ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning".

Bedömning av betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordningen

Nedan redovisas kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan genom en beskrivning av planen och platsen, samt bedömning av påverkan. Utgångspunkten är bedömningskriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen 2017:966. Bedömningarna är preliminära och ny kunskap som tillförs planarbetet kan innebära att de behöver omvärderas.

Planen

Miljöbedömningsförordningen 5§ 1, a-d

I vilken utsträckning detaljplanen:	Kommentar
a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållanden eller genom att fördela resurser	Detaljplanen möjliggör att återvinningscentralen kan vara kvar i Gottsunda i maximalt 10 år från att detaljplanen får laga kraft. Detaljplanen bekräftar hur området används idag.
b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför	Ingen påverkan
c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt	Återvinningscentralen i Gottsunda har södra Uppsala som upptagningsområde. För att möjliggöra för invånare att göra sig av med sitt avfall utan långa transporter är återvinningscentralen viktig. Det centrala läget i Gottsunda skapar även möjlighet att gå eller cykla till återvinningscentralen.
d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen	Detaljplanen bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten Fyrisån eller påverka några riksintressen.

Slutsats gällande förändringar i samband med planen: Återvinningscentralen är befintlig och planen möjliggör att den kan vara kvar på platsen i maximalt tio år till. Planförslaget bedöms inte leda till någon betydande miljöpåverkan eller påverka några riksintressen.

Platsen

Miljöbedömningsförordningen 5§ 2, 8, 9.

2: Miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen

8: Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

9: Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Fråga	Ja/Nej/Eventuellt ³	Kommentar
Berörs platsen av ställningstaganden kring mark- och vattenanvändning i ÖP 2016 angående: Dagvattenstråk Grönt stråk Viktigt grundvattenavsnitt Stort naturområde Grönområde Vattenförekomster vattendrag Vattenförekomster (sjöar, vattendrag)?	Nej	Planområdet ligger inom stadsnoden Gottsunda-Ultuna. Enligt översiktsplanens riktlinjer ska utrymme för lokaler som underlättar återanvändning och återvinning säkerställas på stadsdelsnivå. Gatunätets bärighet och dimension ska möjliggöra transporter av avfall och material.
Berörs platsen av särskilda mark- och vattenområden av riksintressen enligt miljöbalkens kap 3 och 4?	Ja	Planområdet är beläget inom riksintresse för totalförsvaret miljöbalken 3 kap 9 §, influensområde luftrum och stoppområde för höga objekt kring flygfält. Befintlig anläggning har inga höga objekt och bedöms inte påverka riksintresset.
Berörs platsen av näringar av nationell betydelse såsom jordbruksmark och skogsmark för produktionsskog?	Nej	
Berörs platsen av skyddade områden enligt miljöbalkens kap 7 och 8?	Nej	Sydöst om planområdet ligger Natura 2000-området Bäcklösa. Avståndet mellan återvinningscentralen och Bäcklösa är drygt 20 meter och

³ Välj alternativet eventuellt ifall ytterligare utredning krävs för att besvara frågan

Fråga	Ja/Nej/Eventuellt ³	Kommentar
		avgränsas av en gång- och cykelväg.
Finns högt klassade naturvärdesobjekt i naturvärdesinventering (klass 1 och 2) inom eller i närheten av planområdet?	Ja	Sydöst om planområdet ligger Natura 2000-området Bäcklösa som delvis har naturvärdesklass 1 – högsta värde. Avståndet mellan återvinningscentralen och Bäcklösa är drygt 20 meter och avgränsas av en gång- och cykelväg.
Finns skyddade arter registrerade i Artportalen inom eller i närheten av planområdet?	Ja	Förutom det dike som används för dagvattenhantering är planområdet helt hårdgjort. I Natura 2000-området har flera fynd av den skyddade arten cinnoberbagge påträffats. Även i skogsområdet väster om planområdet finns ett fynd av cinnoberbagge. Planen påverkar inte närliggande livsmiljöer för arten.
Berörs platsen av Uppsala kommuns känslighetsklassade områden för grundvatten	Ja, planområdet ligger inom ett område med måttlig känslighetsklass.	Detaljplanen bedöms inte utgöra risk för påverkan på grundvatten.
Finns byggnad eller anläggning som är skyddad som byggnadsminne eller finns fornlämning enligt kulturmiljölagen (1988:950) inom området?	Nej	
Finns risker på platsen som behöver särskild hänsyn? Behövs särskilda utredningar, undersökningar skyddsavstånd med mera?	Nej	En bullerutredning har tagits fram för att utreda om verksamheten påverkar lämpligheten för kommande bostäder norr om återvinningscentralen. Utredningen visar att bullersituationen är acceptabel och att inga åtgärder krävs.

Slutsats gällande skyddsvärden, känslighet, regleringar och risker som tillhör platsen: Återvinningscentralen är befintlig och planen kommer inte innebära några förändringar i anläggningens utbredning eller omfattning. Det angränsande Natura 2000-området Bäcklösa bedöms inte påverkas, inte heller några skyddade arter eller andra intressen. Planområdet ligger inom ett område med måttlig känslighet för grundvatten.

Påverkan

Miljöbedömningsförordningen 5§ 3, 6.

3: de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper

6: miljöeffekternas omfattning

Påverkan på miljön och människors hälsa vid genomförande av planen

Miljöeffekt	Positiv eller ingen påverkan	Risk för viss negativ påverkan	Risk för stor negativ påverkan
Finns risk för påverkan på naturvärden , gröna värden / kilar, biologisk mångfald, växt- och djurliv?	Nej, anläggningen är befitlig och tar ingen naturmark i anspråk.		
Finns risk för påverkan på rekreation och friluftsliv ?	Ingen påverkan då anläggningen är befitlig.		
Finns risk för påverkan på kulturmiljövärden ?	Ingen påverkan		
Finns risk för påverkan på landskapsbild / stadsbild ?	Ingen påverkan		
Finns risk för påverkan på grundvatten – att miljö kvalitetsnormer inte kan följas eller att riktvärden överskrids?	Nej, planområdet ligger inom måttlig känslighet (Riskanalys av Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt).		
Finns risk för påverkan på ytvatten - att miljö kvalitetsnormer inte kan följas, eller att riktvärden överskrids?	Ingen påvekan		
Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande översvämning och skyfall	Nej		

Miljöeffekt	Positiv eller ingen påverkan	Risk för viss negativ påverkan	Risk för stor negativ påverkan
Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande instabilitet, sättningar, erosion, ras och skred	Nej		
Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande förorenad mark	<p>Området kring återvinningscentralen har tidigare nyttjas som deponi. En miljöteknisk markundersökning har genomförts av Sigma, 2023-01-16. Generellt påträffades låga halter av föroreningarna i fyllnadsmassorna med undantag för en punkt norr om återvinningscentralen.</p> <p>I punkten påträffades halter av PAH-H som överstiger riktvärdet för känslig markanvändning men understiger riktvärdet mindre känslig markanvändning (KM). Markanvändningen inom ÅVC: n klassas som mindre känslig (MKM).</p>		

Miljöeffekt	Positiv eller ingen påverkan	Risk för viss negativ påverkan	Risk för stor negativ påverkan
<p>Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande utsläpp</p>	<p>Återvinningscentralen har ett tillstånd för miljöfarlig verksamhet, enligt 21 § (1998:899) förordningen om miljöfarligt avfall. Enligt tillståndet ska mellanlagring av farligt avfall ska ske i slutna container som försetts med erforderlig skyddsutrustning och sorteringsinstruktioner. Mellanlagring av elektriska eller elektroniska produkter sker i en så kallad sjöcontainer. Vitvaror förvaras utomhus. Återvinningscentralen är inhägnad och bemannad under öppettider.</p> <p>Bedrivs verksamheten i enlighet med tillståndet bedöms planen inte ha en påverkan för risk och säkerhet kopplat till utsläpp.</p>		
<p>Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande explosion</p>	<p>Ingen påverkan</p>		
<p>Finns risk för människors hälsa eller miljön kopplat till risk och säkerhetsaspekter gällande strålning till exempel elektromagnetiska fält från järnväg, elnätstationer, kraftledning.</p>	<p>Ingen påverkan</p>		

Miljöeffekt	Positiv eller ingen påverkan	Risk för viss negativ påverkan	Risk för stor negativ påverkan
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av buller från väg, järnväg, verksamheter, flygtrafik med mera (Miljökvalitetsnormer buller)	Återvinningscentralen genererar buller, främst vid rängering. Riktvärden för bostäder bedöms klaras både för befintliga och planerade bostäder.		
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av vibrationer från tung trafik, järnväg med mera.	Nej		
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av försämrad luftkvalitet (Miljökvalitetsnormer luft)	Ingen påverkan		
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av djurhållning på grund av risk för allergener (närhet till stall, beteshagar med mera)	Ingen påverkan		
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av ljusförorening från belysningsmaster vid verksamheter eller evenemangsplatser med mera.	Ingen påverkan		
Finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av lukt från avloppsreningsverk, pumpstation med mera.	Ingen påverkan		
Finns risk för klimatpåverkan på grund av ökade utsläpp av växthusgaser, kopplat till förändrad markanvändning?	Nej, detaljplanen bekräftar befintlig verksamhet.		

Slutsats gällande påverkan på miljön och människors hälsa: Återvinningscentralen är befintlig och anläggningen bedöms inte påverka miljön eller människors hälsa. En bullerutredningen har genomfört för att säkerställa att omkringliggande befintlig och planerad bostadsbebyggelse inte påverkas av det buller som verksamheten genererar.

Sammanvägning av påverkan

Miljöbedömningsförordningen 5§ 4, 5.

4: I vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna

5: Miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper

Fråga	Ja/Nej/Eventuellt	Kommentar
Är det sannolikt att negativa miljöeffekter uppkommer på miljö, klimat, hälsa eller hushållning med mark, vatten eller andra naturresurser?	Nej	
Är miljöeffekterna bestående, det vill säga icke reversibla?	Nej	
Kan ett genomförande av planen medföra att förebyggande åtgärder eller kompensationsåtgärder behöver vidtas?	Nej	
Kan ett genomförande av planen som helhet, tillsammans med förväntad utveckling i omgivningen ⁴ , ge upphov till kumulativa negativa effekter ⁵ på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser?	Nej	

Samlad bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett genomförande av detaljplanen Tillfällig återvinningscentral i Gottsunda inte kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan. Därmed behöver en strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken 6 kapitlet inte genomföras.

Stadsbyggnadsförvaltningen

⁴ Som styrs av andra planer och program

⁵ Kumulativ negativ effekt = flera mindre effekter som kan ge stora negativa effekter utan att de var för sig behöver innebära betydande miljöpåverkan